

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ALTERNATYWNE METODY KOMUNIKACJI
Kod przedmiotu	A.1.15.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Student posiada podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki, pedagogiki specjalnej, psychologii. Przystoił elementarną wiedzę z zakresu funkcjonowania jednostek z różnymi dysfunkcjami. Umiejętność krytycznego myślenia, formułowania klarownych komunikatów.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Wprowadzenie studentów w tematykę alternatywnych metod komunikacji. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby osób niemówiących. C-3 Zwrócenie uwagi na istotę i znaczenie komunikacji dla funkcjonowania jednostki w społeczeństwie.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych,	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

	osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.			
2.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO

Treści kształcenia

1. Znaczenie komunikacji dla społecznego funkcjonowania jednostki.
2. Alternatywne i wspomagające metody komunikacji – definicje, klasyfikacja, zastosowanie.
3. Użytkownicy AAC – dobór metody do użytkownika, potrzeby i możliwości użytkowników AAC.
4. Podstawy pracy z dzieckiem nie komunikującym się – założenia S. Tetzchner, H. Martinsen.
5. Systemy znaków przestrzenno-dotykowych - alfabet Lorma, alfabet punktowy do dłoni.
6. Wspomagane systemy AAC – PCS, Mówik, Makaton, Piktogramy.
7. Niewspomagane systemy AAC – język migowy i migany, daktylografia. Fonogesty, Coghamo.
8. Komunikacja symboliczna Bliss.
9. Nowoczesne technologie i ich zastosowanie na potrzeby komunikacji. Narzędzia high-tec
10. Rola i znaczenie pisma w komunikacji alternatywnej.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Esej i prezentacja multimedialna na zadany temat.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgow, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		30
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		70
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa

- Bleszyński J. (red.), Alternatywne i wspomagające metody komunikacji, Kraków 2008.
- Kazimierska M., Sikora B., Wybór systemu porozumiewania się w zależności od kompetencji poznawczych, percepcyjnych i ruchowych ucznia, [w:] M. Przybysz-Piwkova (red.) Metody wspomagające rozwój mowy w różnych jego opóźnieniach, Warszawa 2002.
- Lechowicz A., Komputerowe wspomaganie procesu komunikacji niewerbalnej dzieci z wieloraką niepełnosprawnością, Warszawa 2005.

- Smyczek A., Zastosowanie wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC approach) w terapii małych dzieci zagrożonych poważnymi zaburzeniami w porozumiewaniu się, [w:] J. Błęszyński (red.), Alternatywne i wspomagające metody komunikacji, Kraków 2008.
- Stephen von Tetzchner, Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się, Warszawa 2002.
- Tetzchner S., Martinsen H., Wprowadzenie do wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się, Warszawa 2002.
- Warick A., Porozumiewanie się bez słów: komunikacja wspomagająca i alternatywna na świecie, Warszawa 1999.

Literatura uzupełniająca

- Krakowiak K., Leszka J., Efekty wykorzystywania fonogestów w procesie formowania języka dzieci niesłyszących, Audiofonologia XVII, 2000.
- Lechowicz A., Metoda komunikacji symbolicznej Bliss – jej zastosowanie w życiu i w szkole, [w:] H. Mierzejewska, M. Przybysz-Piwko (red.), Mózgowe porażenie dziecięce. Problemy mowy. Diagnostowanie i postępowanie usprawniające, Warszawa 1997.
- Świdziński M., Języki migowe, [w:] T. Gałkowski, E. Szelaż, G. Jastrzębowska (red.), Podstawy neurologopedii, Opole 2005.
- Zaorska M., Komunikacja alternatywna i głuchoniewidomych, Toruń 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	DIAGNOZA FUNKCJONALNA
Kod przedmiotu	A.1.8.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczna punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Dr Elena Karpuszenko
Prowadzący zajęcia	Dr Elena Karpuszenko

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posługuje się podstawową wiedzą z psychologii rozwojowej, pedagogiki. Zna podstawowe mechanizmy procesu uczenia się małego dziecka. Formułuje logiczne i spójne wnioski. Potrafi wyrażać własne opinie.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Zapoznanie studentów z metodami diagnozy funkcjonalnej.
- C-2 Kształtowanie umiejętności wykorzystywania i interpretacji narzędzi diagnostycznych.
- C-3 Rozwijanie i doskonalenie umiejętności logicznego, rzetelnego i trafego opisu funkcjonowania psychoruchowego małego dziecka.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka: w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym – w różnych cyklach życia.	PS_W03	SN_W01	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
2.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK	
1.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO	
Treści kształcenia					
<ul style="list-style-type: none"> - Diagnoza funkcjonalna – cele, zadania, funkcje diagnozy. Diagnoza funkcjonalna a nozologiczna. Elementy diagnozy. Proces diagnozowania i jego etapy. - Etapy rozwoju psychoruchowego a zadania diagnostyczne. - Metody, techniki i narzędzia diagnostyczne. Charakterystyka wybranych narzędzi badawczych: skala INSITE, NBAS, Monachijska diagnostyka rozwojowa, PEP-R, Arkusz poznania ucznia szkoły specjalnej (J. Głodkowska), Inwentarz do oceny postępów w rozwoju społecznym (Gunzberg), Profil psychoedukacyjny (E. Schopler). - Etyczne normy i standardy diagnozy. - Zasady konstrukcji arkusza badawczego małego dziecka. - Wsparcie terapeutyczne z uwzględnieniem wyników zrealizowanej diagnozy. Praktyczny aspekt wykorzystania diagnozy w procesie konstruowania programów indywidualnego wsparcia terapeutycznego. - Wsparcie komputerowe w diagnozowaniu. 					
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych					
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Praca indywidualna – analiza przydzielonego przypadku.					
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe					
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.					
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta				ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>					
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>					15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>					15

4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa
<ul style="list-style-type: none"> - Cieszyńska J., Korendo M., Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia, Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2007. - Jarosz E., Wysocka E., Diagnoza psychopedagogiczna. Podstawowe problemy i rozwiązania, Warszawa 2006. - Marcinkowska B., Diagnoza umiejętności funkcjonalnych dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, [w:] J. Głodkowska, A. Giryński (red.), Osobowość, samorealizacja, odpowiedzialność, bezpieczeństwo, autonomia. Teoria, empiria i praktyka w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością umysłową od dzieciństwa do późnej dorosłości, Warszawa 2004. - Model INSITE, PZN 2010. - Monachijska funkcjonalna diagnostyka rozwojowa, t. 1-2, Fundacja Promyk. - Paluchowski J. W., Diagnoza psychologiczna. Proces – narzędzia – standardy, Warszawa 2007. - Piotrowicz R., Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i rodziny. Diagnoza a program, Warszawa 2012. - Schopler E. (i współ.), Profil psychoedukacyjny, Gdańsk 1999.
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> - Braelton T., Sparow J., Rozwój dziecka 0-3 lata, Warszawa 2011. - Piotrowicz R., Opóźnienie rozwoju psychoruchowego – niedorozwój umysłowy – upośledzenie umysłowe – norma? Problemy diagnozy i wspomaganie rozwoju dziecka, [w:] Gorajewska D. (red.), Wsparcie dziecka z niepełnosprawnością w rodzinie i szkole, Warszawa 2008.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach wydział zamiejscowy w Starachowicach
Jednostka prowadząca	Wydział Nauk Humanistycznych i Administracji
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	DZIECKO WYBITNIE ZDOLNE
Kod przedmiotu	A.1.6.
Moduł	Kształcenie specjalnościowe
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Studia I-go stopnia
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	polski
Typ przedmiotu	Specjalnościowy
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę na temat myśli w edukacji szkolnej i współczesnych koncepcji nauczania ze spojrzeniem na wyzwania edukacyjne współczesności oraz wybrane problemy klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego; potrafi współpracować w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z podstawową terminologią oraz głównymi teoriami z zakresu pedagogiki zdolności jako nauki i sztuki szczególnego rodzaju wychowania.
C-2 Ukierunkowanie myślenia studentów na harmonijną i wszechstronną realizację potencjału twórczego ucznia zdolnego.
C-3 Kształcenie umiejętności planowania pracy, wdrażanie do ewaluacji procesu samodoskonalenia się w zawodzie nauczyciela innowacyjnego.
C-4 Wyposażenie studentów w teoretyczny kontekst podejmowanych przez siebie ukierunkowanych działań dydaktycznych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	K_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P6S_W G
2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	K_W03	SN_W02, SN_EG01	P7S_W G
3.	Student zna i rozumie zasady i normy etyczne, stosowane w rewalidacji, edukacji, terapii i resocjalizacji, w tym dotyczące projektowania i realizacji badań w zakresie pedagogiki specjalnej, konieczności przestrzegania zasad ochrony praw autorskich, rozumie znaczenie ich stosowania w pracy zawodowej.	K_W06	SN_13	P7S_W K
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	K_U03		P6S_U W
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	K_U11	SN_U12	P6S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do Standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego doksztalcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	K_K03	SN_K01	P6S_KK
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza wybranych zagadnień teoretycznych z pedagogiki zdolności. - Sylwetka ucznia zdolnego – ustalenia terminologiczne. Osobowościowe i środowiskowe uwarunkowania rozwoju ucznia zdolnego. - Profile uzdolnień: intelektualne i osobowościowe składniki uzdolnień z wielopostaciowym potencjałem. - Diagnostowanie zdolności - przegląd metod wczesnego identyfikowania szczególnych kompetencji jednostki, nominacje nauczycieli, testy zdolności twórczych. - Rozwiązania w zakresie organizacji, efektywności kształcenia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów zdolnych. - Kompleksowe ujęcie inicjatyw edukacyjnych w pracy z uczniami zdolnymi i uzdolnionymi. Autorski program, innowacje pedagogiczne i eksperymenty. - Techniki twórczego myślenia - treningi wzmacniające abstrahowanie, dokonywanie skojarzeń, rozumowanie dedukcyjne i indukcyjne, metaforyzowanie, transformowanie. 				

- Instytucje działające na rzecz ucznia zdolnego oraz innowacyjnej edukacji.		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Zaliczenie na podstawie: dyskusji na forum tematycznym – udział w dyskusji; przygotowania indywidualnego/grupowego projektu na wybrany temat.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Zadania problemowe, analiza tekstów źródłowych, dyskusja, praca w grupach, praca indywidualna. Wykorzystanie prezentacji Power Point, pokaz.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa	
- Jabłonowska M. (red.), <i>Uczeń zdolny i jego edukacja</i> , Universitas Rediviva, Warszawa 2013.	
- Limont W., <i>Uczeń zdolny. Jak go rozpoznawać i jak z nim pracować</i> , Gdańsk 2005.	
- Łukasiewicz-Wieleba J., Jabłonowska M., <i>Zdolności i twórczość</i> , Warszawa 2010.	
Literatura uzupełniająca	
- Jabłonowska M.(red.), <i>Środowisko edukacyjne uczniów zdolnych</i> , Warszawa 2013.	
- Czajka–Chudyba I., <i>Odkrywanie zdolności dziecka</i> , Kraków 2005.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	EDUKACJA I REHABILITACJA DZIECI Z ASD
Kod przedmiotu	A.1.1.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny

Wskazany semestr kształcenia	5
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin/ZO
Kierownik przedmiotu	Prof. dr hab. Barbara Skałbana
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Barbara Skałbana

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Student posiada wiedzę z zakresu podstaw pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej. Ponadto zna podstawy psychologii. Wyraża własne opinie, potrafi klarownie przedstawiać swoje poglądy i opinie. Wypowiada się logicznie i spójnie. Nawiązuje komunikację społeczną.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Zapoznanie studentów z obowiązującą podstawą prawną odnoszącą się do procesu edukacji i rehabilitacji dzieci z ASD.	
C-2 Zapoznanie studentów z wiedzą o zasadach i celach oddziaływań edukacyjnych i rehabilitacyjnych oraz specyfice uczenia się dzieci z ASD.	
C-3 Dostarczenie umiejętności związanych z organizacją procesu edukacyjnego i terapeutycznego	
C-4 Uwrażliwienie studenta w zakresie przestrzegania praw osób z ASD.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu kształcenia specjalnego – o jego podstawach prawnych, celach, zadaniach, organizacji różnych instytucji edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i integracyjnych.	PS_W09	SN_W07	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Specyfika funkcjonowania dzieci z ASD. Charakterystyka rozwojowa. - Podstawa prawna dotycząca edukacji i rehabilitacji osób z ASD – analiza ustaw i rozporządzeń. Przepisy dotyczące kwalifikacji nauczycieli. - Cele i zadania edukacji i rehabilitacji osób z ASD. Rodzaje placówek edukacyjnych i terapeutycznych dla dzieci z ASD. Organizacja zajęć w poszczególnych typach szkół. - Dziecko z ASD w roli ucznia – specyfika procesu uczenia się. - Planowanie pracy edukacyjno – terapeutycznej. Zasady i organizacja otoczenia. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Integracja dzieci z ASD w kontekście edukacji i rehabilitacji społecznej – fakty i mity - Pomoc psychologiczno – pedagogiczna. Orzecznictwo i wczesna interwencja terapeutyczna. - Współpraca z rodzicami dziecka z ASD jako warunek realizacji programu edukacyjno – terapeutycznego. - Nauczyciel/terapeuta – etyczny wymiar pracy z dzieckiem z ASD. - Organizacje wspierające proces rehabilitacji dzieci z ASD na terenie Polski. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Bala A., Program terapeutyczno-edukacyjny dla dzieci zagrożonych autyzmem, Kraków 2018. - Bobkowicz-Lewartowska L., Autyzm dziecięcy. Zagadnienia diagnozy i terapii, Kraków 2007. - Danilewicz D., Pisula E. (red.), Terapia i edukacja osób z autyzmem: wybrane zagadnienia, Warszawa 2003. - Danilewicz D., Pisula E. (red.), Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, Kraków 2005. - Gałkowski T., Dziecko autystyczne w środowisku rodzinnym i szkolnym, Warszawa 1995. - Pietras T., Witusik A., Gałeczki P. (red.), Autyzm: epidemiologia, diagnoza i terapia, Wrocław 2010. - Zabłocki K., Autyzm, Płock 2002. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Brauns A., Barwne cienie i nietoperze. Życie w autystycznym świecie, Poznań 2009. - Grodzka M., Dziecko autystyczne: dziennik terapeuty, Warszawa 2000. - Palak Z., Pedagog specjalny w procesie edukacji, rehabilitacji, resocjalizacji, Lublin 2008. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	INTEGRACJA SENSORYCZNA
Kod przedmiotu	A.1.13.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu

Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczna punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Zawadzka
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Zawadzka

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki. Zna biomedyczne podstawy rozwoju. Posługuje się podstawową wiedzą z zakresu zaburzeń przetwarzania sensorycznego. Potrafi formułować wypowiedzi w sposób spójny, klarowny. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy z zakresu terapii integracji sensorycznej (objawy i konsekwencje zaburzeń modulacyjnych, rodzaje zaburzeń SI).
C-2 Nauka zasad tworzenia diety sensorycznej adekwatnie do zaburzeń.
C-3 Zaznajomienie studentów z wybranymi kwestionariuszami sensomotorycznymi. Rozwijanie umiejętności posługiwania się niniejszymi narzędziami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami –	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Integracja sensoryczna – podstawy teoretyczne. - Rodzaje zaburzeń sensoryczno-motorycznych u osób z ASD. Ocena funkcjonowania poszczególnych zmysłów. - Teoria integracji sensorycznej J. Ayres. - Wybrane metody stymulowania poszczególnych zmysłów. - Ocena efektywności terapii. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Analiza zachowań dzieci z rozpoznaną dysfunkcją modulacji sensorycznej – procedury i wskazówki do pracy z dzieckiem. - Dieta sensoryczna – zalecenia, zasady tworzenia programów. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Praca grupowa – zadania problemowe. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Praca indywidualna – przygotowanie projektu diety sensorycznej.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów oraz dyskusja. Praca z tekstem, wykład problemowy/konwersatoryjny. Pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Bleszyński J., <i>Terapie wspomagające rozwój osób z autyzmem</i>, Kraków 2005. - Borkowska M., Wagh K., <i>Integracja sensoryczna na co dzień</i>, Warszawa 2010. - Kranowitz C. S., <i>Nie – zgrane dziecko. Zaburzenia przetwarzania sensorycznego – diagnoza i postępowanie</i>, Gdańsk 2012. - Mass V. F., <i>Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do teorii integracji sensorycznej dla rodziców i specjalistów</i>, Warszawa 1998. - Olechnowicz H., <i>Wokół autyzmu. Fakty, skojarzenia, refleksje</i>, Warszawa 2004. - Przyrowski Z., <i>Integracja sensoryczna, wprowadzenie do teorii, diagnozy i terapii</i>, Warszawa 2011. - Wadsworth B. J., <i>Teoria Piageta. Poznawczy i emocjonalny rozwój dziecka</i>, Warszawa 1998. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Maas V. F., <i>Integracja sensoryczna a neuronauka – od narodzin do starości</i>, Warszawa 2007. - Pisula E., <i>Autyzm. Przyczyny symptomy, terapia</i>, Harmonia 2010. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	KSZTAŁTOWANIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY Z ASD
Kod przedmiotu	A.1.18.
Moduł	

Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Podstawowa wiedza odnośnie pedagogiki specjalnej, psychologii rozwojowej oraz klinicznej. Student ma opanowaną wiedzę z zakresu etiologii oraz symptomów autyzmu.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę przygotowującą do prowadzenie zajęć rozwijających sferę społeczną i emocjonalną ucznia z ASD. C-2 Rozwijanie umiejętności i kompetencji, które umożliwiają właściwe prowadzenie zajęć stymulujących społeczne i emocjonalne funkcjonowanie ucznia z autyzmem. C-3 Kształtowanie pozytywnej postawy względem osób odmiennie funkcjonujących w społeczeństwie.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				

<ul style="list-style-type: none"> - Istota komunikacji i jej znaczenie dla funkcjonowania w społeczeństwie. Analiza trudności w aspekcie komunikacji społecznej uczniów z ASD. - Analiza trudności w zakresie funkcjonowania w sferze społecznej osób z ASD. - Podstawy teorii umysłu wg S. Barona-Cohna – naśladownictwo, uwaga, tworzenie wspólnego pola uwagi – triada. - Teoria umysłu wg S. Barona-Cohana. - Kształtowanie umiejętności społecznych u uczniów z ASD. - Programy, ćwiczenia rozwijające kompetencje społeczne i ich wykorzystanie w pracy dydaktycznej z uczniami z ASD. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy – test. Praca indywidualna – opracowanie scenariusza zajęć rozwijających kompetencje społeczne ucznia z autyzmem.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		30
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		95
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		5

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Blok, B., Brzeska, Z., Marszałek, M., Radke-Michalewska, K., <i>Uczę się rozumieć innych. Mówienie i myślenie</i>, Gdańsk 2013. - Blok, B., Brzeska, Z., Marszałek, M., Radke-Michalewska, K., <i>Uczę się rozumieć innych. Patrzenie i wskazywanie</i>, Gdańsk 2015. - Howlin, P., Baron-Cohan, S., Hadwin, J., <i>Jak uczyć dzieci z autyzmem czytania umysłu</i>, Kraków 2012. - Pulchny-Wrona, M., Wolińska-Chlebosz, A., <i>Jak ćwiczyć społeczne umiejętności komunikacyjne i zwiększać samodzielność u osób z autyzmem</i>, Kraków 2015. - Reddy, L. A., <i>Rozwijanie umiejętności społecznych dziecka. Interwencje przez zabawę</i>, Warszawa 2014. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Grandin T., <i>Mózg autystyczny</i>, Kraków, 2016. - Prokopiak A., <i>Uczeń z autyzmem</i>, Lublin, 2017. - Winczura B., <i>Dziecko z autyzmem. Terapia deficytów poznawczych a teoria umysłu</i>, Kraków 2008. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
------------	---

Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODY DIAGNOZOWANIA ASD
Kod przedmiotu	A.1.16.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Prof. dr hab. Barbara Skałbania
Prowadzący zajęcia	Prof. dr hab. Barbara Skałbania

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student ma przyswojoną wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej, psychologii rozwojowej i klinicznej. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu metod i kryteriów diagnostycznych w ASD. C-2 Wprowadzenie studentów w tematykę standardowych metod stosowanych na potrzeby badań przesiewowych. C-3 Kształtowanie umiejętności korzystania ze skal obserwacyjnych do diagnozy osób z ASD i ich interpretowania.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

	niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - ASD – kryteria diagnostyczne. - Charakterystyka zaburzeń w sferze komunikowania się, stereotypowych wzorców zachowania oraz przetwarzania informacji sensorycznych u osób z ASD. - Wystandaryzowane, interaktywne narzędzia diagnostyczne ASD a nowe kryteria diagnostyczne. - Skale przesiewowe ASD (M-CHAT-R, M-CHAT- R-F). - Diagnoza zaburzenia ASD u dziecka do 3 r. życia - Diagnoza ASD z wykorzystaniem skal obserwacyjnych. - Polska adaptacja ADI-R, ADOS-2 (E. Pisula, I. Chojnacka). 				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań – opracowanie zadań diagnostycznych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy – testu wielokrotnego wyboru.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Chojnicka I., Polska wersja narzędzia obserwacyjnego do diagnozowania autyzmu ADOS, „Psychiatria Polska” 2012, 46 (5). - Pietras T., Witusik A., Gałęcki P., Autyzm – epidemiologia, diagnoza, terapia, Wrocław 2010. - Pisula E., Autyzm. Przyczyny, symptomy, terapia, Gdańsk 2010. - Pisula E., Autyzm u dzieci. Diagnoza, klasyfikacja, etiologia, Warszawa 2001. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Cieszyńska J., Wczesna diagnoza i terapia zaburzeń autystycznych, Kraków 2010. - Pisula E., Autyzm. Od badań mózgu do praktyki psychologicznej, Sopot 2012. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODY PRACY TERAPEUTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ
Kod przedmiotu	A.1.11.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	Wykład / ćwiczenia
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Sychalska-Kamińska

Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spychalska-Kamińska
--------------------	--

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Posiada elementarną wiedzę z zakresu funkcjonowania psychospołecznego dziecka. Wypowiada się logicznie i spójnie. Klarownie wyraża własne opinie. Chętnie wypowiada się na forum grupy.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Zapoznanie studentów podstawami pracy terapeutycznej i wychowawczej. C-2 Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania dzieci wymagających terapii. C-3 Rozwijanie umiejętności oceny przydatności poszczególnych metod terapeutycznych.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach szkolnictwa specjalnego, w instytucjach resocjalizacyjnych i wspierających, posiada ponadto wiedzę o pierwszej pomocy przedmedycznej.	PS_W14	SN_W11, SN_HiB01	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO

	prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.			
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Podstawy teoretyczne wybranych dyrektywnych metod terapii (terapia behawioralna, holding). - Mandala - omówienie pojęcia mandali, formy i zasady pracy, znaczenie kolorów. Ćwiczenia praktyczne. - Muzykoterapia w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnym i ze spektrum autyzmu. - Metoda Ruchu rozwijającego W. Sherborne. - Kinezylogia edukacyjna jako metoda aktywizowania półkul mózgowych – omówienie i prezentacja poszczególnych ćwiczeń. - Stymulacja rozwoju psychoruchowego metodą programu M. i Ch. Knillów. - Nieinwazyjna metoda usprawniania mózgu (Trening Biofeedback) – sposób działania, cele i skuteczność. - Sala Doświadczenia Świata - stymulacja wielozmysłowa w pracy terapeutycznej. - Animaloterapia jako metoda wspomagająca w pracy z dzieckiem o zaburzonym rozwoju – omówienie wybranych zagadnień. - Metoda F. Affolter w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną – cel, reguły, etapy uczenia się przez czucie. - Bajkoterapia jako metoda pracy z dziećmi i młodzieżą o zaburzonym rozwoju. 				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariuszy zajęć na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)				Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta				ST NST

1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)		
2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)		15
3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)		15
4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa
<ul style="list-style-type: none"> - Affolter S., Spostrzeganie, rzeczywistość, język, Warszawa 1997. - Bekasiewicz N. (red.), Czy zwierzęta potrafią leczyć? Terapie z udziałem zwierząt wspomagające rehabilitację osób, Warszawa 2008. - Dykik W., Szychowiak B. (red.), Nowatorskie i alternatywne metody w teorii i praktyce pedagogiki specjalnej, Poznań 2001. - Kulisiewicz B., Witaj piesku, Kraków 2018. - Molicka M., Bajkoterapia, O lękach dzieci i nowej metodzie terapii, Poznań 2002. - Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć, t. 2, Kraków 2004. - Skorupa J., Animaloterapia, Kraków 2007. - Smyk K. K., Terapia neurofeedback, Lublin 2008. - Stadnicka J., Terapia dzieci muzyką, ruchem i mową, Warszawa 1998.
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> - Błeszczyński J., Metodyka i wykorzystanie Metody Ruchu Rozwijającego, „Problemy Pedagogiki Specjalnej” 1996, nr 12. - Dykik W. (red.), Pedagogika specjalna, Poznań 2001. - Kaja B., Zarys terapii dziecka, Bydgoszcz 2001. - Nawrot M., Trela A., Domino metod do pracy z dzieckiem w przedszkolu, Kraków 2001. - Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zaburzenia rozwoju psychoruchowego dziecka, t. 1, Kraków 2004. - Włodarczyk-Dudek M. (red.), Terapia psychopedagogiczna z udziałem psa, Ostróda 2006.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODY PRACY Z UCZNIEM ZE SPEKTRUM AUTYZMU
Kod przedmiotu	A.1.17.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7

Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek
Prowadzący zajęcia	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student ma podstawową wiedzę z pedagogiki specjalnej, psychologii rozwojowej i klinicznej. Ponadto posiada wiedzę o etiologii i objawach ASD. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przygotowanie studentów w zakresie projektowania pracy edukacyjnej i terapeutycznej z uczniem z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi.
C-2 Kształtowanie umiejętności efektywnego dostosowywania metod i technik pracy do potrzeb ucznia.
C-3 Kształtowanie postawy akceptacji i wrażliwości względem uczniów z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Uczeń z ASD w świetle regulacji prawnych. Polski system oświaty a potrzeby ucznia z ASD. - Dyrektywne i niedyrektywne podejście do terapii osób z autyzmem, organizacja środowiska uczenia się. - Wczesna interwencja: metoda wczesnego startu (Early Start Denver Model ESDM), strategie pracy, stymulowanie rozwoju uwagi, motywacji. 				

<p>- Stosowana Analiza Zachowania: założenia, terminologia, warunkowanie instrumentalne, konsekwencje, wzmocnienia, kary; cele terapii behawioralnej; techniki uczenia nowych zachowań; programowanie pracy z dzieckiem.</p> <p>- Metody pracy edukacyjno-terapeutycznej z dzieckiem ze spektrum autyzmem: terapia integracji sensorycznej, Trening Umiejętności Społecznych, Trening uwagi słuchowej Johansena, Program Growing Minds Stevena R. Wertz, Program TEACCH. Program Aktywności M. i CH. Knillów, Terapia Holding, muzykoterapia, metoda Weroniki Sherborne, Metoda Dobrego Startu, metoda kształtowania rozumnego działania dłoni F. Affolter.</p>		
<p>Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych</p>		
<p>Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Przygotowanie prezentacji na zadany temat.</p>		
<p>Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe</p>		
<p>Burza mózgow, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.</p>		
<p>Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)</p>		<p>Obciążenie studenta (h)</p>
<p>Formy nakładu pracy studenta</p>		<p>ST NST</p>
<p>1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i></p>		
<p>2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i></p>		<p>30</p>
<p>3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i></p>		<p>30</p>
<p>4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i></p>		<p>95</p>
<p>Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):</p>		<p>125</p>
<p>Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):</p>		<p>5</p>

<p>Literatura obowiązkowa</p>	
<p>- Bobkowicz-Lewartowska L., Autyzm dziecięcy. Zagadnienia diagnozy i terapii, Kraków 2005. - Danielewicz, D., Pisula, E., Terapia i edukacja osób z autyzmem. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2003. - Kendall P., Zburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Mechanizmy zaburzeń i techniki terapeutyczne, Gdańsk 2004. - Kołakowski A., Pisula A., Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna, Gdańsk 2011. - Maas V. F, Uczenie się przez zmysły. Wprowadzenie do teorii Integracji Sensorycznej, Warszawa 1998. - Mesibov G. B., Czym jest TEACCH?, „Autyzm” 2004, nr 3. - Pisula E., Autyzm – przyczyny, symptomy, terapia, Gdańsk 2010. - Prokopiak A., Uczeń z autyzmem, Lublin 2017.</p>	
<p>Literatura uzupełniająca</p>	
<p>- Frith, U., Autyzm i zespół Aspergera, Warszawa 2005. - Olechowska, A., Specjalne potrzeby edukacyjne, Warszawa 2016.</p>	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach

Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODYKA PRACY W PRZEDSZKOLU SPECJALNYM
Kod przedmiotu	A.1.9.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada elementarną wiedzę z zakresu pedagogiki, dydaktyki oraz oligofrenopedagogiki. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Potrafi klarownie przedstawiać swoje poglądy. Posiada umiejętność korzystania z literatury by właściwie przygotować się do zajęć.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu metodyki nauczania oraz wychowania w przedszkolu specjalnym, regulacjami prawnymi i organizacją procesu wychowawczego i edukacyjnego.
C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i możliwości funkcjonowania dzieci z zaburzeniami w rozwoju.
C-3 Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie i umiejętności kierowania grupą.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

	etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.		
Treści kształcenia			
<ul style="list-style-type: none"> - Specyfika funkcjonowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu. Charakterystyka rozwojowa - Podstawy prawna dotycząca nauczania przedszkolnego. - Cele, zadania i organizacja pracy w wychowaniu przedszkolnym. - Zajęcia i pomoce dydaktyczne w pracy dydaktycznej w przedszkolu specjalnym. - Analiza wybranych metod i form pracy (Metoda Ośrodków Pracy, Metody komunikacji alternatywnej, Metoda Marii Montessorii, Metoda Dobrego Startu, Metoda Felicji Affolter, Stymulacja polisensoryczna). - Projektowanie ćwiczeń i scenariuszy zajęć - Obserwacja i diagnoza w pracy z dzieckiem niepełnosprawnym intelektualnie i ze spektrum autyzmu w wieku przedszkolnym. - Pomoc psychologiczno-pedagogiczna i współpraca z rodzicami dziecka z zaburzeniami w rozwoju. 			
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			
Praca grupie – zadania problemowe. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Przygotowanie scenariusza zajęć na zadany temat.			
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe			
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)			Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta			ST
NST			
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>			
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>			30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>			30
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>			95
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):			125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):			5

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Bogdanowicz M., Psychologia kliniczna dzieci w wieku przedszkolnym, Warszawa 1991. - Franczyk A., Krajewska K., Skarbiec nauczyciela terapeuty. Propozycje rozwiązań pracy terapeutycznej prowadzonej z dziećmi w wieku przedszkolnym o specyficznych i specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2005. - Franczyk A., Krajewska K., Zabawy i ćwiczenia na cały rok. Propozycje do pracy z dziećmi młodszymi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, Kraków 2007. - Kielin J., Jak pracować z rodzicami dziecka upośledzonego, Gdańsk 2002. - Kwiatkowska M., Dzieci głęboko niezrozumiane, Warszawa 1997. - Lovaas I., Nauczanie dzieci niepełnosprawnych umysłowo, Warszawa 1993. - Miksza M., Zrozumieć Montessori, Kraków 2004. - Pilecki J.(red.), Usprawnienie, wychowanie i nauczanie osób z głębszym upośledzeniem umysłowym, Kraków 2006. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w 	

tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.

- Szczygieł B., Jak pracować z dzieckiem niepełnosprawnym? Konstruowanie programu zajęć. Organizowanie klasy integracyjnej. Konspekty zajęć, Kraków 2005.

- Tkaczyk G.(red.),Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania i wychowania upośledzonych umysłowo, Lublin 1997.

- Wyczesany J., Pedagogika upośledzonych umysłowo, Kraków 2005.

Literatura uzupełniająca

- Bednarczuk B. , Dziecko w klasie Montessori. Odniesienia teoretyczne i praktyczne, Lublin 2007.

- Bogdanowicz M., Metoda Dobrego Startu we wspomaganiu rozwoju edukacji i terapii pedagogicznej, Gdańsk 2014.

- Dykcik W., Pedagogika specjalna, Poznań 2009.

- Maciarz A., Mały leksykon pedagoga specjalnego, Kraków 2005.

- Miosga L., Pomóż mi być, Kraków 2006.

- Obuchowska I.(red.), Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, Warszawa 2008.

- Skorek E. M., Terapia pedagogiczna. Zagadnienia praktyczne i propozycje zajęć, t. 2, Kraków 2004.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	METODYKA ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH
Kod przedmiotu	A.1.10.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	8
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada wiedzę o istocie wychowania, zna podstawowe pojęcia pedagogiki (wychowanie, opieka) oraz wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Zapoznanie studentów z teorią oddziaływań rewalidacyjnych, stosowanych wobec osób z niepełnosprawnościami.

C-2 Kształtowanie umiejętności organizacji zajęć rewalidacyjnych odpowiednio do rodzaju i stopnia niepełnosprawności.

C-3 Wyposażenie studentów w wiedzę metodyczną.

C-4 Nauka konstruowania scenariuszy zajęć rewalidacyjnych.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej,	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW

	rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.			
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Pojęcie rewalidacji. Przedmiot, cele, zadania i zakres rewalidacji. Podstawy prawne. - Wybrane koncepcje i nurty oddziaływań rewalidacyjnych. - Formy i rodzaje zajęć rewalidacyjnych. - Zasady organizacji rewalidacji indywidualnej. - Zasady formułowania zaleceń do zajęć rewalidacyjnych w oparciu o diagnozę ucznia. - Ocena poziomu funkcjonowania, określenie trudności ucznia w poszczególnych sferach. - Interpretacja wyników, formułowanie celów oddziaływań rewalidacyjnych. - Zaburzenia funkcji percepcyjno-motorycznych (motoryka duża, mała, percepcja wzrokowa, słuchowa, orientacja w przestrzeni, lateralizacja). - Metodyka ćwiczeń usprawniających i korekcyjnych. - Metody wspomagające w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną. - Opracowanie programu rewalidacji indywidualnej. - Konstruowanie scenariuszy zajęć rewalidacyjnych. 				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Prezentacja multimedialna. Wypowiedź ustna. Wykonywanie w grupie zadań problemowych, pisanie scenariuszy zajęć; czynna aktywność na zajęciach; samodzielnie (grupowo) wykonany projekt; ćwiczenia praktyczne.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				

Metoda przypadków, przeprowadzenie wybranej metody w trakcie zajęć, burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa
<ul style="list-style-type: none"> - Faber, A., Mazlish, E., Jak mówić, żeby dzieci się uczyły w domu i w szkole, Poznań 2006. - Frohlich A., Stymulacja od podstaw, Warszawa 1998. - Głodkowska J., Giryński A. (red.), Osobowość, samorealizacja, odpowiedzialność, bezpieczeństwo, autonomia-teoria, empiria w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością umysłową od dzieciństwa do późnej dorosłości, Warszawa 2004. - Głodkowska, J., Zabawa i nauka w kręgu baśni, Warszawa 2001. - Kielin J., Profil osiągnięć ucznia: przewodnik dla nauczycieli i terapeutów z placówek specjalnych, Gdańsk 2002. - Kosmowska, B., Dzisiaj się bawimy – rewalidacja indywidualna prowadzona metodą Dobrego Startu - Scenariusze zajęć kl. I-IV szkoły specjalnej, Warszawa 1999. - Kozłowski J., Zachowania trudne u osób z zaburzeniami rozwojowymi: Behawioralny model diagnozy, terapii i profilaktyki, [w:] E. Pisula, D. Danielewicz (red.), Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, Kraków 2005. - Marcinkowska B., Wołowicz A., Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania i konstruowanie indywidualnych programów dla osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, Warszawa 2010. - Piszczek M., Diagnoza i wspomaganie rozwoju dziecka. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2007. - Piszczek M., Dziecko, którego rozwój emocjonalno-poznawczy nie przekracza pierwszego roku życia. Diagnoza, zasady terapii i ocena efektów zajęć, Warszawa 2006. - Tomkiewicz-Bętkowska, A., Krztoń, A., ABC pedagoga specjalnego. Poradnik dla nauczycieli, Kraków 2009. - Wiśniewska M., Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną, Kraków 2010.
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach. - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach

Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ORGANIZACJA AKTYWNOŚCI W ZAKRESIE KULTURY, SZTUKI I SPORTU UCZNIÓW Z ASD
Kod przedmiotu	A.1.26.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	6
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw
Forma zaliczenia	Egzamin / zaliczenie
Kierownik przedmiotu	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek
Prowadzący zajęcia	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę na temat myśli w edukacji szkolnej i współczesnych koncepcji nauczania ze spojrzeniem na wyzwania edukacyjne współczesności oraz wybrane problemy klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego; potrafi współpracować w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą aktywności ucznia z ASD w zakresie kultury, sztuki i sportu. C-2 Zapoznanie studentów z aksjologicznymi procesami wsparcia tych aktywności. C-3 Opanowanie wiedzy na temat zróżnicowanych zachowań, stosowanych wzmocnień i motywacji wynikających z aktywności twórczych oraz ich praktyczny wymiar w edukacji uczniów z autyzmem. C-4 Nabywanie umiejętności wartościowania wydarzeń kulturalnych i sportowych, wykorzystywania kryteriów i metod porównawczych w ocenie współczesnych sztuk.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami –	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
2.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o bezpieczeństwie i higienie pracy w instytucjach szkolnictwa specjalnego, w instytucjach resocjalizacyjnych i wspierających, posiada ponadto wiedzę o pierwszej pomocy przedmedycznej.	PS_W14	SN_W11, SN_HiB01	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Obszary aktywności twórczej uczniów z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. - Struktura form aktywności artystycznej. - Wyzwania i wyznaczniki rozwoju aktywności artystycznej osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. 				

- Czteroaspektowa interpretacja twórczości (aspekt: atrybutatywny, personologiczny, procesualny, stymulatorów - inhibitorów).
- Profil poznawczy i „wysypkowe” uzdolnienia osób z autyzmem. Ograniczone wzorce zachowania, aktywności i zainteresowań.
- Fiksacje, stereotypowość w zachowaniu u dzieci z autyzmem, a praktyczny wymiar rozbudzania zainteresowań oraz stymulacji procesu twórczego.
- Inkluzyjny system kształcenia osób z ASD - repertuar oddziaływań motywujących oraz metody inicjowania aktywności twórczej.
- Aktywność artystyczna i fizyczna panaceum na wyrównywanie deficytów, redukcja stereotypii i zachowań niepożądanych.
- Naśladownictwo motoryczne jako wstęp do przyswajania zasad komunikowania oraz doskonalenia zdolności w przyswajaniu informacji dotykowej i kinestetycznej.
- Kompetencje nauczyciela i terapeuty podejmującego innowacyjne oddziaływania w edukacji dzieci i młodzieży z autyzmem.
- Wieloaspektowość współpracy z instytucjami i organizacjami zajmujący się upowszechnianiem kultury, sztuki i sportu.

**Sposoby weryfikacji efektów kształcenia
w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie scenariuszy zajęć na zadany temat i przeprowadzenie fragmentu.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
	ST	NST
Formy nakładu pracy studenta		
<i>1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		135
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		150
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		6

Literatura obowiązkowa

- Skórczyńska M., Wczesne diagnozowanie autyzmu – perspektywy i dylematy, [w:] Winczura B. (red.), Autyzm na granicy zrozumienia, Kraków 2010.
- Szot Z., Aktywność ruchowa w terapii dzieci autystycznych, Gdańsk 2003.
- Moor J., Śmiech, zabawa i nauka z dziećmi o profilu autystycznym, Warszawa 2012.

Literatura uzupełniająca

- Raczek J., Antropomotoryka. Teoria motoryczności człowieka w zarysie, Warszawa 2010.
- Aumer B., Sztuka jest jedna. Twórczość niepełnosprawnych, Warszawa 1995.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PODSTAWY EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ I WCZESNOSZKOLNEJ
Kod przedmiotu	A.1.3.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	5
Całkowita liczba punktów ECTS	2
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki oraz socjologii. Posiada wiedzę o istocie wychowania, kształcenia i edukacji. Wypowiada się logicznie. Cechuje go klarowność wypowiedzi. Nawiązuje komunikację społeczną.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie z tradycyjnymi i współczesnymi koncepcjami wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej.
C-2 Zapoznanie studenta z etycznym aspektem pracy z dziećmi.
C-3 Uwrażliwienie studenta na potrzeby dzieci.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG

	się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.			
2.	Student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o strukturze i funkcjach systemu kształcenia specjalnego – o jego podstawach prawnych, celach, zadaniach, organizacji różnych instytucji edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, terapeutycznych i integracyjnych.	PS_W09	SN_W07	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie w tematykę zajęć – przedmiot, cele, zadania i funkcje pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej, nowe doktryny i paradygmaty. - Metody, formy, środki dydaktyczne w pracy z dziećmi w przedszkolu i w szkole podstawowej. - Podstawa programowa. Reforma oświaty. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Rola nauczyciela w przedszkolu oraz klasach nauczania początkowego. Współpraca nauczyciela z rodzicami dziecka. - System oceniania osiągnięć uczniów. - Sposoby motywacji uczniów. - Bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i szkole. Profilaktyka. Ochrona zdrowia. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Analiza wybranego problemu edukacyjnego.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		35
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		50
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		2

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Andrukowicz W., Edukacja integralna, Kraków 2001. - Karbowniczek J., Kwaśniewska M., Surma B., Podstawy pedagogiki przedszkolnej z metodyką, Kraków 2013. - Klim-Klimaszewska A., Pedagogika przedszkolna, Warszawa 2010. - Klus-Stańska D., Nowicka M., Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej, Gdańsk 2014. - Klus-Stańska D., Szczepka-Pustkowska M., Pedagogika wczesnoszkolna – dyskursy, problemy, rozwiązania, Warszawa 2009. - Mikler-Chwastek A., Obszary wychowania przedszkolnego – najnowsze ustalenia teoretyczne i praktyczne, Warszawa 2014. - Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego. 	
Literatura uzupełniająca	
- Karwowska-Struczyk M., Edukacja przedszkolna. W poszukiwaniu innych rozwiązań, Warszawa 2013.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRACA NAD TRUDNYMI ZACHOWANIAMIZ DZIECKA
Kod przedmiotu	A.1.19.
Moduł	

Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student posiada podstawową wiedzę odnośnie pedagogiki specjalnej, psychologii. Znajomość etapów rozwoju i jego nieprawidłowości u dzieci. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z metodami i technikami korygowania zachowań u dzieci ze spektrum autyzmu.
C-2 Rozwijanie umiejętności planowania interwencji redukującej zachowania trudne.
C-3 Kształtowanie empatii i wrażliwości wobec indywidualnych potrzeb dziecka.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

Treści kształcenia		
<ul style="list-style-type: none"> - Zachowania trudne: pojęcie, etiologia, typy i charakterystyka trudnych zachowań. - Analiza funkcjonalna zachowań trudnych – metody, etapy. - Sposoby przezwyciężania negatywnych zachowań. - Zachowania pożądane i metody ich wzmacniania. - Wprowadzenie do proaktywnych i reaktywnych technik w pracy nad niepożądanymi zachowaniami. - Uczenie zachowań deficytowych i motywowanie do pracy małych dzieci. - Etyczne aspekty w pracy z dzieckiem z zachowaniami trudnymi. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Analiza indywidualnego przypadku – praca pisemna, indywidualna (projektowanie działań pomocowych dla dziecka z autyzmem).		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST
		NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa
<ul style="list-style-type: none"> - Babiker G., Lois A., Autoagresja – mowa zranionego ciała, Gdańsk 2002. - Grzegorzewska I., Zachowania agresywne dzieci i młodzieży ujęcie kliniczno-rozwojowe, „Polskie Forum Psychologiczne” 2015, 20 (4). - Kołakowski A., Pisula, A., Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna, Gdańsk 2016. - Suchowierska M., Ostaszewski P. i Bąbel, P., Terapia behawioralna dzieci z autyzmem, Gdańsk 2012.
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> - Maurice C., Modele zachowań oraz współpraca z dziećmi autystycznymi, Warszawa 2002. - Pisula E., Danielewicz D. (red.), Wybrane formy terapii i rehabilitacji osób z autyzmem, Kraków 2005. - Schopler E., Reichler R., Basford A., Lansing M., Marcus L., Indywidualizowana ocena i terapia dzieci autystycznych oraz dzieci z zaburzeniami rozwoju. Tom 3. Ćwiczenia edukacyjne dla dzieci autystycznych. Gdańsk 1995.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
------------	---

Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRACA Z OSOBAMI DOROSŁYMI ZE SPEKTRUM AUTYZMU
Kod przedmiotu	A.1.20.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Dr Monika Czerw/ prof. Arkadiusz Karwacki
Prowadzący zajęcia	Dr Monika Czerw/ prof. Arkadiusz Karwacki

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Posiada wiedzę z psychologii ogólnej oraz pedagogiki specjalnej. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu.
C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i specyfikę funkcjonowania osób z autyzmem.
C-3 Rozwijanie umiejętności kreowania środowiska włączającego dla osób z autyzmem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

	(podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.			
3.	Student zna i rozumie zasady i normy etyczne, stosowane w rewalidacji, edukacji, terapii i resocjalizacji, w tym dotyczące projektowania i realizacji badań w zakresie pedagogiki specjalnej, konieczności przestrzegania zasad ochrony praw autorskich, rozumie znaczenie ich stosowania w pracy zawodowej.	PS_W12	SN_W13	P7S_WK
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanymi społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
2.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	P7S_KK	SN_K01
Treści kształcenia				

<ul style="list-style-type: none"> - Dorosła osoba z autyzmem – wartościowanie, samoocena, emocje. Pełnienie ról społecznych. - Tworzenie przyjaznego środowiska sensorycznego jako zapewnienie komfortu osobie autystycznej. - Trening umiejętności społecznych. - Warsztaty terapii zajęciowej jako forma aktywizacji społecznej i zawodowej. - Model Pozytywnego Wspierania Zachowań. - Znaczenie środowiska rodzinnego w procesie rewalidacji dorosłych osób z autyzmem. - Programy polskich organizacji pozarządowych sprzyjające aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób z autyzmem. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		4

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Baum E., Terapia zajęciowa, Warszawa 2008. - Hugh M., Dorośli z autyzmem. Teoria i praktyka, Kraków 2004. - Kossowska J., Perzanowska A., Dzieci stają się dorosłe. Farmy dla osób z autyzmem, „Autyzm” 2007, nr 6. - Misztal M., Warsztaty terapii zajęciowej. Prawo i praktyka, Ostrołęka 2005. - Patyk K., Panasiuk M., Wsparcie młodzieży i dorosłych z zaburzeniami ze spektrum autyzmu. Teoria i praktyka, Gdańsk 2017. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Attwood T., Hénault I., Dubin N., Seksualność osób z autyzmem w kontekście prawnym, Gdańsk 2015. - Luke J., Seks, prochy i zespół Aspergera. Przewodnik po dorosłości dla osób z zespołem Aspergera, Kraków 2018. - Schneider M. A., Społeczność farmy jako alternatywa mieszkaniowa dla osób z autyzmem, „Autyzm” 2008, nr 7-8. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
------------	---

Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRACA Z RODZINĄ DZIECKA ZE SPEKTRUM AUTYZMU
Kod przedmiotu	A.1.20.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	6
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Dr Magdalena Grochulska/dr Łukasz Kaczmarek/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Dr Magdalena Grochulska/dr Łukasz Kaczmarek/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada elementarną wiedzę z zakresu pedagogiki oraz pedagogiki specjalnej. Wypowiada się logicznie klarownie. Nawiązuje komunikację społeczną.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z koncepcjami pracy z rodziną. C-2 Wprowadzenie studentów w zagadnienia wsparcia socjalnego oraz psychologicznego dla rodzin wychowujących dziecko z dysfunkcjami. C-3 Uwrażliwienie studentów na potrzeby i problemy rodziców wychowujących dziecko z dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student rozumie procesy komunikacji społecznej, zna ich prawidłowości i zakłócenia, w szczególności w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością intelektualną, niedostosowanych społecznie, uczniów ze spektrum autyzmu oraz posiada pogłębioną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia, z zakresu kultury	PS_W11	SN_W02, SN_EG01	P7S_WG

	języka i efektywnego posługiwania się narządem głosu, a także wiedzę o alternatywnych metodach komunikacji.			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Wybrane koncepcje pracy z rodziną. - Funkcjonowanie rodziny z dzieckiem z zaburzeniami rozwoju w ujęciu teorii systemowej. - Fazy doświadczania sytuacji kryzysowej w rodzinie dziecka z zaburzeniami w rozwoju. - Potrzeby rodziców dzieci z zaburzonym rozwojem. Niepełnosprawności dziecka i jej wpływ na zdrowe rodzeństwo. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Formy wsparcia psychologicznego rodziny dziecka z dysfunkcjami w rozwoju. - Zakres działań pedagogicznych i socjalnych na rzecz rodziny wychowującej dziecko z dysfunkcjami w rozwoju. - Analiza potrzeb rodziny, projektowanie działań na jej rzecz adekwatnie do rozpoznanych potrzeb (indywidualny plan współpracy z rodziną, indywidualny koszyk usług). - Usługi z zakresu poradnictwa na rzecz rodziny wychowującej dziecko z zaburzeniami w rozwoju. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy – test. Recenzja wskazanej książki.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		135
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		150
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		6

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Ciczowska-Giedziun M., Krasiejko I. (red.), <i>Praca socjalno-wychowawcza z rodziną w ujęciu wybranych koncepcji. Analiza metodycznego działania z osobami potrzebującymi pomocy</i>, Warszawa 2016. - Karwowska M., <i>Macierzyństwo wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie</i>, Bydgoszcz 2007. - Obuchowska, I., <i>Dziecko niepełnosprawne w rodzinie</i>, Warszawa 2008. - Pisula E., <i>Psychologiczne problemy rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju</i>, Warszawa 1997. - Pisula E., Danilewicz D. (red.) <i>Rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością</i>, Gdańsk 2007. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Kielin, J. , <i>Jak pracować z rodzicami dziecka upośledzonego</i>, Gdańsk 2003. - Randall P., Parker J., <i>Autyzm. Jak pomóc rodzinie</i>, Gdańsk 2001. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W PRZEDSZKOLU SPECJALNYM
Kod przedmiotu	A.2.2.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	60 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
<p>Student posiada podstawową wiedzę z pedagogiki ogólnej, specjalnej i psychologii. Zna istotę wychowania, wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Potrafi wypowiadać się logicznie. Chętnie wyraża własne poglądy. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.</p>	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
<p>C-1 Zapoznanie studentów z obowiązkami wchodzącymi w zakres pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz terapeutycznej nauczyciela.</p> <p>C-2 Przygotowanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy.</p> <p>C-3 Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji zaobserwowanych na terenie przedszkola sytuacji, współpracy i współdziałania.</p> <p>C-4 Uwrażliwienie na potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci.</p>	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji,	PS_W08		P7S_WG

	terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.			
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej,	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW

	rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.			
4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposobem zrozumiałym, spójnym i precyzyjnym, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK
9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje ideę uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK

1.	Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzania o nowe obszary, docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.	PS_K01	SN_K03	P7S_KK
2.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
7.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

Treści kształcenia

- Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania przedszkola specjalnego – oddziaływania dydaktyczne, opiekuńcze, wychowawcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne. Zasady organizacji pracy przedszkola specjalnego. Zapoznanie z prowadzoną na terenie przedszkola dokumentacją.
- Nauka i rozwijanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk.
- Nauka i rozwijanie umiejętności (przy współdziałaniu opiekuna) praktycznych: opieki i nadzoru nad grupą; organizowania przestrzeni grupy; dbania o bezpieczeństwo uczestników zajęć; realizowania działań pedagogicznych na terenie przedszkola; realizowania zajęć wychowawczych; realizowania zajęć adekwatnych do potrzeb i możliwości dzieci; sprawowania kontroli dzieci; oceniania postępów dzieci; optymalizacji zaburzonych u dzieci funkcji i przygotowywania potrzebnych pomocy dydaktycznych.

<p>- Wdrażanie studentów do realizacji roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy w zakresie: rozpoznawania zjawiska dynamiki grupy; rozpoznawania sytuacji poszczególnych dzieci w grupie; rozpoznawania potrzeb, możliwości oraz zainteresowań dzieci; sprawowania opieki nad dziećmi; realizowania działań opiekuńczych, wychowawczych oraz terapeutycznych; opracowywania scenariuszy zajęć; realizowania zajęć według opracowywanych scenariuszy; rozpoznawania poziomu wiedzy oraz umiejętności dzieci; właściwego i obiektywnego oceniania dzieci; dbania o bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu i poza jego terenem; planowania i realizowania indywidualnej pracy z dzieckiem; właściwego doboru metod, form oraz pomocy dydaktycznych adekwatnie do możliwości psychofizycznych dziecka, jego potrzeb i tematyki zajęć; współpracy z pozostałymi uczestnikami procesu dydaktycznego.</p> <p>- Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji sytuacji zaobserwowanych na terenie przedszkola (prowadzenie dokumentacji, ocena własnego funkcjonowania na terenie przedszkola oraz konsultacje z opiekunem praktyk).</p>		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Prowadzenie niezbędnej dokumentacji – opis działań w dzienniku praktyk. Minimum 5 scenariuszy zajęć. Sprawozdanie z praktyki.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników placówki. Analiza dokumentacji dot. funkcjonowania placówki oraz jej podopiecznych. Realizacja zajęć wg opracowanego scenariusz. Interakcje z podopiecznymi i pracownikami placówki.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		60
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		115
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		175
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		7

Literatura obowiązkowa	
Ustawy i rozporządzenia oraz inna dokumentacja odnośnie działalności szkoły, w której student realizuje praktyki.	
Literatura uzupełniająca	
j. w.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA

Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ SPECJALNEJ
Kod przedmiotu	A.2.3.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	60 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
<p>Student posiada elementarną wiedzę z pedagogiki ogólnej i specjalnej i psychologii. Zna istotę wychowania, wie jakie są potrzeby psychiczne dzieci. Potrafi wypowiadać się logicznie. Chętnie wyraża własne poglądy. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie. Zna podstawowe zasady bezpieczeństwa.</p>
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
<p>C-1 Zapoznanie studentów z obowiązkami wchodzącymi w zakres pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz terapeutycznej nauczyciela.</p> <p>C-2 Przygotowanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy.</p> <p>C-3 Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji zaobserwowanych na terenie szkoły sytuacji, współpracy i współdziałania.</p> <p>C-4 Uwrażliwienie na potrzeby i możliwości rozwojowe dzieci.</p>

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

	niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.			
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z	PS_U05	SN_U04, SN_U08,	P7S_UW

	autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.		SN_U09, SN_U10, SN_U11	
4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposób zrozumiały, spójny i precyzyjny, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK
9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje idee uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU

Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH

Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1. Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzania o nowe obszary, docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.	PS_K01	SN_K03	P7S_KK
2. Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3. Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4. Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5. Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6. Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
7. Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia			

- Zapoznanie studentów ze specyfiką funkcjonowania szkoły - oddziaływania dydaktyczne, opiekuńcze, wychowawcze, terapeutyczne, rehabilitacyjne. Wprowadzenie do zasad organizacji pracy szkoły. Zapoznanie z prowadzoną na terenie szkoły dokumentacją.
- Nauka i rozwijanie umiejętności współdziałania z opiekunem praktyk.
- Nauka i rozwijanie umiejętności (przy współudziale opiekuna) odnośnie: opieki oraz nadzoru nad grupą; organizowania przestrzeni klasy; dbania o bezpieczeństwo uczestników zajęć; realizowania działań pedagogicznych na terenie szkoły; realizowania zajęć wychowawczych; realizowania zajęć adekwatnych do potrzeb i możliwości uczniów; sprawowania kontroli uczniów; oceniania postępów uczniów; optymalizacji zaburzonych u uczniów funkcji i przygotowywania potrzebnych pomocy dydaktycznych.
- Wdrażanie studentów do realizowania roli nauczyciela, opiekuna i wychowawcy w zakresie: rozpoznawania zjawiska dynamiki grupy; rozpoznawania sytuacji poszczególnych uczniów w grupie; rozpoznawania potrzeb, możliwości oraz zainteresowań uczniów; sprawowania opieki nad uczniami; realizowania działań opiekuńczych, wychowawczych oraz terapeutycznych; opracowywania scenariuszy zajęć; realizowania zajęć według opracowywanych scenariuszy; rozpoznawania poziomu wiedzy oraz umiejętności uczniów; właściwego i obiektywnego oceniania uczniów; dbania o bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem; planowania i realizowania indywidualnej pracy z uczniem; właściwego doboru metod, form oraz pomocy dydaktycznych adekwatnie do możliwości psychofizycznych ucznia, jego potrzeb i tematyki zajęć; współpracy z pozostałymi uczestnikami procesu dydaktycznego np. pedagogiem szkolnym.
- Rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji sytuacji zaobserwowanych na terenie szkoły (prowadzenie dokumentacji, ocena własnego funkcjonowania na terenie szkoły oraz konsultacje z opiekunem praktyk).

**Sposoby weryfikacji efektów kształcenia
w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych**

Prowadzenie niezbędnej dokumentacji – opis działań w dzienniku praktyk. Minimum 5 scenariuszy zajęć. Sprawozdanie z praktyki.

Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe

Hospitacja zajęć prowadzonych przez pracowników placówki. Analiza dokumentacji dot. funkcjonowania placówki oraz jej podopiecznych. Realizacja zajęć wg opracowanego scenariusz. Interakcje z podopiecznymi i pracownikami placówki.

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)	Obciążenie studenta (h)	
Formy nakładu pracy studenta	ST	NST
<i>1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		60
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		115
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		175
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		7

Literatura obowiązkowa

Ustawy i rozporządzenia oraz inna dokumentacja odnośnie działalności szkoły, w której student realizuje praktyki.

Literatura uzupełniająca

j. w.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PRAKTYKA ZAWODOWA W ŚRODOWISKU OTWARTYM
Kod przedmiotu	A.2.1.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	7
Całkowita liczba punktów ECTS	7
Forma prowadzenia zajęć	30 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

- Znajomość podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujących w placówce.
- Posiadanie wiedzy z zakresu profilaktyki i działań resocjalizacyjnych podejmowanych wobec młodzieży niedostosowanej w środowisku otwartym.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

- C-1 Rozwijanie umiejętności organizowania pracy profilaktyczno-wychowawczej.
- C-2 Kształtowanie umiejętności pedagogicznych niezbędnych w przyszłej pracy.
- C-3 Praktyczne przygotowanie studentów do wykonywanego zawodu.
- C-4 Rozwijanie aktywności studentów, doskonalenie umiejętności działania zespołowego.
- C-5 Rozwijanie myślenia refleksyjnego.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK

1.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
4.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
2.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji,	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10,	P7S_UW

	terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.		SN_U11	
3.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
4.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
5.	Student potrafi pracować w zespole, przyjmuje i wyznacza różne zadania zawodowe, w tym związane z projektowaniem i realizacją badań, potrafi kierować zespołem oraz posiada umiejętności krytycznej analizy własnych działań zawodowych.	PS_U07	SN_U13, SN_U14	P7S_UO
6.	Student posiada rozwinięte umiejętności komunikowania się – wykorzystuje różne techniki komunikacyjne w celu porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i ich rodzinami oraz specjalistami, posiada umiejętności efektywnego wykorzystania głosu, ponadto posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	PS_U08	SN_U06, SN_JO02, SN_EG02	P7S_UK
7.	Student wypowiada się w mowie i na piśmie sposób zrozumiały, spójny i precyzyjny, wykorzystując przy tym język obcy i współczesne technologie informacyjne oraz różne źródła uczenia się.	PS_U09	SN_U04, SN_U06, SN_U15, SN_JO02, SN_TI01, SN_TI02	P7S_UK, P7S_UU
8.	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie oraz uzasadniać ich przy wykorzystaniu wybranych perspektyw teoretycznych oraz zasad etycznych	PS_U10	SN_U04	P7S_UK
9.	Student posługuje się zasadami etycznymi w podejmowanej działalności; przewiduje konsekwencje działań resocjalizacyjnych, terapeutycznych, rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, włączających i integrujących, potrafi udzielić pierwszej pomocy medycznej.	PS_U11	SN_U12	P7S_UU
10.	Student posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, planuje i realizuje ideę uczenia się przez całe życie.	PS_U12	SN_U16	P7S_UU

Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student docenia tradycje i dorobek pedagogiki specjalnej i potrzebę ich poszerzania o nowe obszary, docenia znaczenie pedagogiki dla rozwoju prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ponadto jest zdolny do krytycznego wykorzystania zdobytej wiedzy.	PS_K01	SN_K03	P7S_KK
2.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
3.	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności, ma świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonywania samooceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w ciągu całego życia.	PS_K03	SN_K01	P7S_KK
4.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
5.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
6.	Student jest gotów do aktywnego uczestnictwa w grupach, organizacjach i instytucjach realizujących działania pedagogiczne, resocjalizacyjne, rewalidacyjne, włączające i integrujące, jest zdolny do porozumiewania się z osobami będącymi i niebędącymi specjalistami w danej dziedzinie, prezentowania właściwe postawy wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników, ponadto student szanuje kulturę języka.	PS_K06	SN_K07	P7S_KO
7.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				

<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z aktami prawnymi dotyczącymi zagadnień bhp, regulaminem placówki, planem dnia, programem wychowawczym i inną dokumentacją obowiązującą w placówce. - Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną i ze specyficznymi trudnościami funkcjonowania placówki. - Sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą. - Prowadzenie zajęć wynikających z programu kształcenia, organizacja czasu wolnego wychowanków. - Podejmowanie działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji, prowadzenie zorganizowanych zajęć wychowawczych. - Planowanie zajęć w postaci konspektów, samodzielne prowadzenie zajęć. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Aktywność podczas zajęć, egzamin, ocena pracy grupy, samoocena grupy/studenta, scenariusz zajęć – ocena.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Praca w grupie zadaniowej, praca z tekstem, praca w małej grupie, autoprezentacja, dyskusja panelowa, burza mózgów.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		30
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		145
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		175
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		7

Literatura obowiązkowa	
Regulamin praktyk studenckich, program praktyki, dokumentacja placówki, w której odbywana jest praktyka, akty prawne.	
Literatura uzupełniająca	
j.w.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	PSYCHOLOGIA OSÓB ZE SPEKTRUM AUTYZMU
Kod przedmiotu	A.1.2.
Moduł	

Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	4
Całkowita liczba punktów ECTS	2
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz
Prowadzący zajęcia	Mgr Iwona Bołtuć/mgr Magdalena Orlikowska/mgr Agnieszka Muchacka-Cymermam/dr Tadeusz Kluz

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Posiada wiedzę z psychologii ogólnej oraz klinicznej. Zna i rozumie podstawowe teorie psychologiczne. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Przekazanie wiedzy odnośnie specyfiki zagadnień związanych z tematyką przedmiotu. C-2 Uwrażliwienie studentów na potrzeby, specyfikę funkcjonowania poznawczego, społeczno-emocjonalnego, motorycznego, komunikacyjnego, seksualnego jednostek z niepełnosprawnością intelektualną i spektrum autyzmu. C-3 Rozwijanie umiejętności kreowania środowiska włączającego dla osób z dysfunkcjami intelektualnymi i autyzmem.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W01	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG

3.	Student posiada pogłębioną wiedzę o uczestnikach oddziaływań edukacyjno-wychowawczych, resocjalizacyjnych, rewalidacyjnych i włączających – osobach niedostosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, ze spektrum autyzmu.	PS_W07	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada pogłębione umiejętności diagnostyczne, mające na celu rozpoznanie problemów i potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a w szczególności nieprzystosowanych społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną czy spektrum autyzmu, oceniania złożonych sytuacji terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz rehabilitacyjnych, a także umiejętność opracowywania odpowiednich działań w oparciu o postawioną diagnozę z uwzględnieniem specjalnych potrzeb wychowanków.	PS_U03	SN_U03, SN_U05, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	P7S_KR	SN_K04, SN_K05
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Mechanizmy prowadzące do powstania niepełnosprawności intelektualnej i autyzmu. - Specyfika poznawania świata przez osoby z autyzmem i niepełnosprawnością intelektualną (właściwości spostrzegania, pamięci, uwagi i myślenia; czynniki stymulujące aktywność poznawczą i uczenie się). - Rozwój emocjonalny osób z ASD i niepełnosprawnością intelektualną (potrzeby emocjonalne, specyfika funkcjonowania emocjonalnego, zaburzenia emocjonalne). - Korelacje między rozwojem umysłowym i społecznym. Aspekt niedostosowania społecznego. - Komunikowanie się osób z ASD i niepełnosprawnością intelektualną. Konsekwencje niezaspokojenia potrzeby komunikowania się. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Proces kształtowania się struktury Ja u osób z niepełnosprawnością intelektualną. Czynniki wspomagające i utrudniające rozwój struktury Ja. - Przeżywanie niepełnosprawności intelektualnej przez osobę nią dotkniętą. - Specyfika funkcjonowania społecznego osób ze spektrum autyzmu (analiza Teorii Umysłu). Przywiązanie u dzieci z ASD. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Esej na zadany temat.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Ćwiczenia praktyczne. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		35
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		50
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		2

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Borkowska A. R., Domańska Ł. (red.), Neuropsychologia kliniczna dziecka, Warszawa 2006. - Domańska Ł., Borkowska A. (red.), Neuropsychologia kliniczna dziecka, PWN, Warszawa 2014. - Kowalik S., Upośledzenie umysłowe. Teoria i praktyka rehabilitacji, Warszawa 1989. - Kowalik S., Psychologia niepełnosprawności umysłowej, [w:] Sęk H. (red.), Psychologia kliniczna, tom 2, Warszawa 2005. - Mazanek E. (red.), Dziecko niepełnosprawne ruchowo. Wychowanie i nauczanie dzieci z mózgowym dziecięcym, Warszawa 1998. - Pisula E., Autyzm u dzieci. Diagnoza, klasyfikacja, etiologia, Warszawa 2000. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Kowalik S., Psychologia niepełnosprawności umysłowej, [w:] Sęk, H. (red.), Psychologia kliniczna, Warszawa 2005. - Twardowski A., Kształtowanie dialogowej kompetencji komunikacyjnej u uczniów niepełnosprawnych intelektualnie, Kalisz-Poznań 2002. 	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA

Nazwa przedmiotu	REHABILITACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA
Kod przedmiotu	A.1.5.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	9
Całkowita liczba punktów ECTS	4
Forma prowadzenia zajęć	15 w.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak
Prowadzący zajęcia	Mgr Magdalena Orlikowska/dr Alicja Szulc-Boczek/mgr Agnieszka Kozak

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Student ma przyswojoną podstawową wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz dydaktyki ogólnej. Potrafi formułować logiczne i spójnie wypowiedzi. Chętnie wyraża własne poglądy i opinie.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z tematyką procesu szeroko rozumianej rehabilitacji w Polsce. C-2 Uwrażliwienie studentów na problemy osób z niepełnosprawnością w zakresie rehabilitacji społeczno-zawodowej.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU
--

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student posiada rozwinięte umiejętności metodyczne, konieczne do projektowania i realizacji zadań resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, integrujących, włączających i profilaktycznych zgodnie z wymogami metodyki pedagogiki specjalnej odpowiednio do potrzeb i możliwości jednostki, jest przygotowany do prowadzenia zajęć w grupie zróżnicowanej, wykorzystania zasad i metod indywidualnego projektowania zajęć, ponadto krytycznie ocenia przydatność typowych metod i procedur edukacyjno-wychowawczych i terapeutycznych.	PS_U06	SN_U03, SN_U05, SN_U07, SN_U11	P7S_UO
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
2.	Student ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, zachowania się w sposób etyczny, jest świadom etycznego wymiaru badań naukowych, postępuje	PS_K07	SN_K04, SN_K05	P7S_KR

zgodnie z zasadami etyki zawodowej w odniesieniu do własnej i cudzej pracy.			
Treści kształcenia			
<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie w tematykę zajęć – rys historyczny rehabilitacji w Polsce i na świecie. Modele i koncepcje niepełnosprawności. - Regulacje prawne w zakresie rehabilitacji społeczno-zawodowej. Orzekanie o niepełnosprawności. - Teoria rehabilitacji – nowoczesny system rehabilitacji. Cele, etapy, zasady i instrumenty rehabilitacji społeczno-zawodowej. Rodzaje i cechy rehabilitacji. Rehabilitacja kompleksowa. - Bariery w rehabilitacji. - Rehabilitacji i poradnictwo zawodowe osób niepełnosprawnych. - Instytucje działające w obszarze rehabilitacji społecznej i zawodowej. - Rehabilitacja społeczno-zawodowa a rodzaj niepełnosprawności (rehabilitacja osób z niepełnosprawnością: narządu ruchu, wzroku, słuchu, intelektualną oraz psychiczną). - Wsparcie psychologiczno-pedagogiczna dla osób z różnymi dysfunkcjami. 			
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			
Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę. Opracowanie prezentacji multimedialnej na zadany temat.			
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe			
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.			
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)			Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta			ST
<i>1) Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>			15
<i>2) Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>			
<i>3) Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>			15
<i>4) Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>			85
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):			100
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):			4

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Florczak-Nowak Z., Warsztaty terapii zajęciowej jako forma rehabilitacji osób niepełnosprawnych, „Problemy Rehabilitacji Niepełnosprawnych” 2009, 12. - Garbat M., Rehabilitacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami do końca XIX wieku, „Niepełnosprawność – zagadnienia, problemy, rozwiązania” 2013, nr 4. - Kowalik S., Psychospołeczne podstawy rehabilitacji osób niepełnosprawnych, Katowice 1996. - Kowalik S., Psychologia rehabilitacji, Warszawa 2007. - Kukła D., Bednarczyk Ł., Poradnictwo zawodowe dla osób z grupy szczególnego ryzyka. Wybrane aspekty, Warszawa 2010. - Majewski T., Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych, Warszawa 1995. - Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 r., Dz.U. 1997, nr 123, póź. 776. 	
Literatura uzupełniająca	
- Orłowska B. A., Przełamywanie barier psychologicznych, społecznych i emocjonalnych w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, Radom 2011.	

- Otrębski W., Interakcyjny model rehabilitacji zawodowej osób z upośledzeniem umysłowym, Lublin 2007.
 - Troszczyńska-Nakonieczna W., Wybrane zagadnienia rehabilitacji osób niepełnosprawnych dla studentów pedagogiki, Legnica 2005.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	TEORIA AUTYZMU
Kod przedmiotu	A.1.4.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	4
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek
Prowadzący zajęcia	Dr Maria Owczarek/dr Alicja Szulc-Boczek

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające

Student posiada wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej, psychologii ogólnej, rozwojowej oraz klinicznej. Wypowiada się logicznie i spójnie, wyrażając własne opinie. Nawiązuje komunikację społeczną, jest gotów do wymiany poglądów w grupie.

Cele kształcenia w zakresie przedmiotu

C-1 Dostarczenie wiedzy z zakresu specyfiki funkcjonowania osób z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi.

C-2 Uważliwienie studenta na specyfiką pracy z dzieckiem z autyzmem.

C-3 Kształtowanie postawy tolerancji względem osób z różnymi dysfunkcjami.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY

Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK

1.	Student posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pedagogiki, psychologii, socjologii, filozofii i biologii rozwoju człowieka, pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się, rozumie ponadto znaczenie tych dyscyplin dla rozwoju pedagogiki specjalnej.	PS_W06	SN_W03, SN_W04, SN_W05	P7S_WG
2.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o subdyscyplinach pedagogiki specjalnej, w szczególności z zakresu oligofrenopedagogiki i pedagogiki resocjalizacyjnej, w szczególności terminologię, teorię i metodykę.	PS_W06		P7S_WG
3.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje wrażliwość na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, rozumie problemy i potrzeby osób ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z niepełnosprawnością intelektualną, z ASD i niedostosowanych społecznie, ponadto jest gotów do komunikowania się i współpracy z otoczeniem.	PS_K02	SN_K04, SN_K05	P7S_KR
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Autyzm – definicje, rys historyczny. - Klasyfikacje ASD: klasyfikacja ICD-10, Klasyfikacja DSM-V. - Poglądy odnośnie patogenezy rozwoju dziecka z ASD. Typologia ASD. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Epidemiologia autyzmu. - Charakterystyka dziecka z autyzmem i zaburzeniami pokrewnymi - Zachowania stereotypowe u osób z ASD. - Zaburzenia w zakresie przetwarzania informacji sensorycznych u osób z ASD. - Znaczenie i warunki wczesnej diagnozy autyzmu. - Autyzm a wybitnie uzdolnienia jednostki. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		15
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Bobrowicz-Lewartowska L., Autyzm dziecięcy. Zagadnienia diagnozy i terapii, Kraków 2007. - Cieszyńska J., Wczesna diagnoza i terapia zaburzeń autystycznych, Kraków 2011. - Olechowicz H., Wokół autyzmu. Fakty, skojarzenia, refleksje, Warszawa 2004. - Pisula E., Autyzm u dzieci – diagnoza, klasyfikacja, etiologia, Warszawa 2000. - Pisula E., Małe dziecko z autyzmem. Diagnoza i terapia, Gdańsk 2010. - Winczura B., Dzieci z zaburzeniami łączonymi. Trudne ścieżki rozwoju, Kraków 2012. 	
Literatura uzupełniająca	
- Pisula E., Autyzm i przywiązanie, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2014.	

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA
Kod przedmiotu	A.1.7.
Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu

Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	6
Całkowita liczba punktów ECTS	3
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	Egzamin
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Kozak/dr Dorota Bronk

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające	
Posiada wiedzę z pedagogiki, pedagogiki specjalnej oraz psychologii i psychologii ogólnej. Wypowiada się logicznie i spójnie. Posiada umiejętność krytycznego myślenia. Chętnie wyraża własne opinie. Jest gotów do wymiany poglądów w grupie.	
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu	
C-1 Wyposażenie studentów w wiedzę o regulacjach prawnych, modelach wczesnej interwencji, niezbędnej dokumentacji.	
C-2 Rozwijanie umiejętności właściwego doboru metod i planowania oddziaływań terapeutycznych.	
C-3 Uwrażliwienie na potrzeby dziecka z zaburzeniami w rozwoju.	

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o subdyscyplinach pedagogiki specjalnej, w szczególności z zakresu oligofrenopedagogiki i pedagogiki resocjalizacyjnej, w szczególności terminologię, teorię i metodykę.	PS_W04		P7S_WG
2.	Student zna współczesne podejścia do problemów uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (podmiotowość, autonomia, samostanowienie, jakość życia) i związanych z tym form edukacji.	PS_W06	SN_W06, SN_W08, SN_W09	P7S_WG
3.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				

Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii, socjologii, biomedycyny, pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin oraz aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w celu analizowania zjawisk i problemów edukacyjnych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, wychowawczych, terapeutycznych oraz do projektowania, realizowania i ewaluacji procesu edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_U01	SN_U01, SN_U02, SN_U03	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
Opis przedmiotowego efektu kształcenia		W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student wykazuje gotowość do odpowiedzialnego traktowania obowiązków zawodowych; wykazuje aktywność i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki specjalnej.	PS_K05	SN_K06	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Prawo a wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. - Metody, formy i dokumentowanie WWRD. Najczęstsze błędy popełniane we wczesnym wspomaganie rozwoju. - Podejścia rozwojowe i behawioralne w modelu wczesnej interwencji. - Omówienie wybranych dyrektywnych i niedyrektywnych metod i form usprawniania małego dziecka z niepełnosprawnością. - Znaczenie zabawy w rozwoju dziecka z nieprawidłowym rozwojem intelektualnym. - Wybrane sposoby wspomagania rozwoju małego dziecka w rodzinie: uczenie się sytuacyjne, uczenie się przez naśladownictwo (MLE), czas podłogowy według S. Greenspan'a. - Terapie kompleksowe i wspomagające. - Skuteczność wczesnie rozpoczętej interwencji. - Kadra pracująca z małym dzieckiem z ramach WWRD. 				
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych				
Czynna aktywność na zajęciach. Wypowiedzi ustne. Pisemna weryfikacja wiedzy. Prezentacja multimedialna na zadany temat.				
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe				

Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Praca z tekstem. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		60
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		75
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		3

Literatura obowiązkowa
<ul style="list-style-type: none"> - Cieszyńska, J., Korendo, M., Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia. Kraków, 2017. - Cytowska B., Winczury B., Wczesna interwencja i wspomaganie rozwoju małego dziecka, Kraków 2011. - Piotrowicz R., Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – kompleksowe wsparcie terapeutyczne dziecka i rodziny. Diagnoza a program, Warszawa 2012. - Serafin T., Wybrane aspekty dotyczące możliwości prowadzenia działań wspierających rozwój małych dzieci zagrożonych niepełnosprawnością lub niepełnosprawnych oraz ich rodziny, Kraków 2012. - Twardowski A., Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z niepełno sprawnościami w środowisku rodzinnym, Poznań 2012. - Wiśniewska M., Wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną. Poradnik dla rodziców i terapeutów, Kraków 2010.
Literatura uzupełniająca
<ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie Ustawa z dn. 18 września 2008 r. sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. - Rozporządzenie z dn. 30.04.2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach. - Rozporządzenie z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2014, Dz. U. 2013, poz. 1687. - Skórczyńska M., Współczesne tendencje we wczesnej interwencji u dzieci zagrożonych niepełnosprawnością lub niepełnosprawnych, Kraków 2006. - Strassmeier W., Interwencja wczesnodziecięca, Warszawa 2012. - Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r., Dz.U. 2004, Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.

SYLABUS PRZEDMIOTU PROGRAMOWEGO

Instytucja	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Jednostka prowadząca	Powszechna Wyższa Szkoła Humanistyczna „POMERANIA” w Chojnicach
Kierunek studiów	PEDAGOGIKA SPECJALNA
Nazwa przedmiotu	ZABAWA W PROCESIE WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECKA
Kod przedmiotu	A.1.12.

Moduł	
Nazwa specjalności (jeśli dotyczy)	Edukacja i terapia osób ze spektrum autyzmu
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Studia niestacjonarne
Język wykładowy	Polski
Typ przedmiotu	Obligatoryjny
Wskazany semestr kształcenia	10
Całkowita liczba punktów ECTS	5
Forma prowadzenia zajęć	15 ćw.
Forma zaliczenia	ZO
Kierownik przedmiotu	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska
Prowadzący zajęcia	Mgr Agnieszka Szrubarczyk/dr Jolanta Spsychalska-Kamińska

Wymagania wstępne / przedmioty wprowadzające
Znajomość procesów rozwoju fizycznego oraz psychicznego jednostki na różnych etapach jej życia. Posiada podstawową wiedzę odnośnie zabawy i potrzeb rozwojowych odnośnie jej aspektów. Wypowiada się logicznie i spójnie, cechuje się pomysłowością i kreatywnością. Nawiązuje kontakt interpersonalny.
Cele kształcenia w zakresie przedmiotu
C-1 Zapoznanie studentów z zabawą w świetle współczesnej pedagogiki, psychologii. C-2 Uświadomienie studentowi roli i znaczenia zabawy dla rozwoju psychofizycznego dziecka. C-3 Zapoznanie rodzajami, metodami i technikami pedagogiki zabawy.

OPIS EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

Efekty kształcenia w zakresie WIEDZY				
Lp.	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student posiada uporządkowaną wiedzę o wybranych koncepcjach rehabilitacji, resocjalizacji, edukacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie uwarunkowania tych oddziaływań, w tym wynikające z nowych form edukacji (integracyjnej, włączającej), rozumie ponadto specyfikę oddziaływań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	PS_W08		P7S_WG
2.	Student posiada pogłębioną wiedzę merytoryczną, niezbędną do prowadzenia zajęć: zna metodykę wykonywania zadań rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych i włączających, w tym z zakresu organizacji i metodyki kształcenia ucznia w systemie integracyjnym i włączającym, w	PS_W10	SN_W10	P7S_WG

	szczegółności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami – rozumie normy oraz procedury stosowane w pedagogice specjalnej (w tym modele indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć).			
Efekty kształcenia w zakresie UMIEJĘTNOŚCI				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student potrafi wykorzystywać wiedzę psychologiczną i rozszerzoną wiedzę pedagogiczną do analizowania zachowań i procesów w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji oraz wykorzystywać zdobytą wiedzę do organizacji działań integrujących, włączających i wspierające rozwój podopiecznych, w tym wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz poprawiające integrację rówieśniczą.	PS_U04	SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
2.	Student organizuje pracę z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w szczególności z dziećmi z autyzmem, niedostosowanymi społecznie, z niepełnosprawnością intelektualną, a także prowadzi dokumentację pracy edukacyjnej, resocjalizacyjnej, rehabilitacyjnej, włączającej i terapeutycznej i profilaktycznej.	PS_U05	SN_U04, SN_U08, SN_U09, SN_U10, SN_U11	P7S_UW
Efekty kształcenia w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH				
	Opis przedmiotowego efektu kształcenia	W odniesieniu do kierunkowych PS	W odniesieniu do standardów nauczycielskich	W odniesieniu do charakterystyk PRK
1.	Student ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań terapeutycznych, resocjalizacyjnych, rehabilitacyjnych, włączających i integrujących w środowisku otwartym.	PS_K04	SN_K02, SN_K03	P7S_KO
Treści kształcenia				
<ul style="list-style-type: none"> - Dziecięca zabawa jako podstawowa forma aktywności oraz proces intensywnego uczenia się: psycho-pedagogiczne uwarunkowania zabaw dziecięcych. - Teorie zabaw, ich funkcje i rodzaje. Rola zabawy w życiu człowieka. - Zabawy i zabawki we wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka. - Rodzaje zabawek. Wielofunkcyjna rola zabawek. - Zasady i warunki samodzielnego wykonania zabawek. 				

<ul style="list-style-type: none"> - Samodzielne wykonanie zabawki adekwatnie do wskazanych przez wykładowcę potrzeb. - Rola tzw. zabaw wstępnych i relaksacyjnych. Zabawy integracyjne i ich znaczenie dla funkcjonowania grupy. - Zabawy relaksacyjne, muzyczno-ruchowe, stymulujące rozwój zmysłów, przygotowujące do nauki pisania i czytania, terapeutyczne itd. - Zabawy i gry stolikowe. - Zabawy pobudzające zmysły. 		
Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych		
Aktywność na zajęciach. Wykonywanie w grupie zadań problemowych. Wypowiedzi ustne. Kolokwium weryfikujące wiedzę (pytania otwarte). Opracowanie scenariusza zajęć na zadany temat.		
Stosowane metody dydaktyczne i pomoce naukowe		
Burza mózgów, dyskusja, wykład problemowy/konwersatoryjny, pogadanka, objaśnienie lub wyjaśnienie, metoda problemowa. Wykorzystanie prezentacji Power Point i rzutnika. Praca z tekstem.		
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		Obciążenie studenta (h)
Formy nakładu pracy studenta		ST NST
1) <i>Udział w zajęciach teoretycznych (wykłady)</i>		
2) <i>Udział w zajęciach praktycznych (ćwiczenia praktyczne, warsztaty, pracownia, laboratorium, zajęcia terenowe, projekt, seminarium)</i>		15
3) <i>Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego (suma 1+2)</i>		15
4) <i>Praca własna (np. samodzielne czytanie literatury, przygotowanie do zajęć, powtarzanie materiału, prace domowe i projektowe)</i>		110
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (h):		125
Suma punktów ECTS (zgodnie z planem studiów):		5

Literatura obowiązkowa	
<ul style="list-style-type: none"> - Borkowska M., Wagh K., Integracja sensoryczna na co dzień, Warszawa 2010. - Dąbrowska M., Wczesne wspomaganie. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, Fundacja Rozwoju Regionalnego, Kraków 2009. - Gruszczyk-Kolczyńska E., O roli zabawek w procesie rozwoju umysłowego Dzieci, Wychowanie w Przedszkolu, nr 5, 2003. - Kędzior-Niczyporuk E., Wprowadzenie do pedagogiki zabawy: wybór tekstów drukowanych w „Kropki” w latach 1992-1994, Lublin 2003. - Minczakiewicz E. M., Zabawa w rozwoju poznawczym i emocjonalno-społecznym dzieci o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach, Kraków 2006. - Piszczek M., Terapia zabawą, terapia przez sztukę, Warszawa 2002. 	
Literatura uzupełniająca	
<ul style="list-style-type: none"> - Walczak G. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z uszkodzonym wzrokiem, Warszawa 2005. - Walczak G. (red.), Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci z uszkodzonym wzrokiem z dodatkowymi niepełnościami, Warszawa 2005. - Kubicka D., Kontrowersje wokół pomiaru twórczości u dzieci, „Psychologia Wychowawcza” 2000, nr 2-3. 	